

Szociális Munkások Magyarországi Egyesületének közleménye a KATA módosításával kapcsolatban.

A Kisadózó vállalkozások tételes adója, röviden KATA a legnépszerűbb adózási forma Magyarországon 300 ezernél több adózó alkalmazza, s kiterjedtsége okán a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerre is jelentős hatással lesz ez a törvény. A 2022. július 12-én **érdemi előzetes érdekegyeztetés és társadalmi vita teljes mellőzésével elfogadott törvény** jelentősen korlátozza, több területen pedig gyakorlatilag megszünteti a KATA típusú adózás lehetőségét.

A változás két lehetséges negatív hatással bír:

- A más vállalkozói formára (vagy megbízási szerződésre) áttérő személyek esetében előre láthatóan jelentős (becslések szerint akár 40%-os) árnyövekedéssel kell számolni, melyekre a jelenlegi ellátórendszerben nincs fedezet.
- A vállalkozói formából kiszoruló szakemberek miatt, a szociális ágazat eddig is súlyos erőforrás- és szakemberhiány tovább romlik, veszélyeztetve ezzel a jogszabály szerint kötelező feladatok és tevékenységek működtetését is.

Hol jelentkezik majd a KATA módosítás hatása?

- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók és intézmények számos, alapműködést támogató szolgáltatást kisvállalkozóktól vásárolnak, melyek jelentős része a KATA adónem szerint adózik. De ide tartoznak a szakosított ellátást nyújtó intézményekbe kijáró, ellátottak számára szolgáltatást nyújtó, de intézménynek számlázó fodrászok, manikűrösök, pedikűrösök, stb. is.
- A szolgáltatók és intézmények számos szakmai tevékenységet – melyet nem munkaviszonyban vagy megbízási jogviszonyban álló személyek végeznek – KATA adónemben adózó vállalkozóktól, szolgáltatásként vásárolnak. Ezekben az esetekben vagy a szakmai létszámihiány miatt kényszerhelyzetről van szó, de sok esetben nem is indokolt a teljes munkaidős foglalkoztatás, így a vállalkozás a kézen fekvő megoldás. Ezek a közreműködők legtöbb esetben nem főállásban, hanem önálló tevékenységként (mellékállásban) nyújtják ezeket a szolgáltatásokat. Ilyen szakemberek a szupervízorok és trénerok vagy a klienseknek és ellátottaknak speciális szolgáltatásokat nyújtó szakemberek: a gyógytornász, a pedagógus és a gyógypedagógus, a pszichológus, a pszichiáter és az egyéb terápiás feladatokat ellátó szakemberek, a jogász, a mediátor.
- A gondozási szektorban fennálló súlyos szakemberhiányt (ami különböző mérések szerint átlagosan minimum 15%, egyes helyeken akár 60% felett is lehet) több helyen vállalkozóként foglalkoztatott szakemberek bevonásával próbálták enyhíteni, ahol a dolgozó nem a magánszemélynek számláz.
- Kiemelten fontos terület a felzárkózási programok, a tanodák és a biztos kezdet gyerekházak köre, ahol a bevont, fejlesztést és egyéb programokat biztosító szakemberek nagy része KATA vállalkozóként kapcsolódott be a programokba.

- Általában véve a szociális területen megvalósuló pályázatok szakember-igényét nagy arányban biztosították KATA vállalkozók.
- A fogyatékossgal élő személyek szolgáltatásainál a támogatott lakhatáshoz kapcsolódó komplex szükségletfelmérést végző szakemberek jelentős része szintén munka melletti vállalkozási tevékenységként dolgozik, főként KATA típusú adózással.
- A szociális szakemberek egy jelentős része (egyes források szerint negyedük) rendszeresen végez mellékállásban valamilyen tevékenységet, hogy a közszférán belül is rendkívül alacsonynak mondható bérezésüket kiegészítsék. Amennyiben ez a lehetőség megszűnik vagy jelentősen beszűkül, úgy nagy esélye van annak, hogy ezek a szakemberek végleg elhagyják a szociális ágazatot.
- A szociális intézményrendszerhez szorosan kapcsolódik a szakemberek oktatása, képzése. Itt szintén mellékállásként, vállalkozóként vettek részt sokan a szociális területhez kapcsolódó képzési feladatokban oktatóként, tereptanárként. Ezt a tevékenységet ugyancsak ellehetetleníti a jelenlegi törvénymódosítás.
- Hasonlóan ellehetetlenülhet a szakmai szakértői és szerzői tevékenység is.

A Szociális Munkások Magyarországi Egyesülete szerint a **KATA szabályozás jelen formájában nem elfogadható, bevezetésével az ellátórendszer intézményei súlyos válsághelyzetbe kerülnek.** A szabályozás negatívan érinti a területen működő több ezer intézményt, a mellékállásban vállalkozóként dolgozó sokezer szakembert és magukat a klienseket és az ellátottakat is.

Ennek döntésnek legfőbb kárvallottjai az ellátásokat igénybe vevő több százezer kliens és ellátott lesz, akik elesnek bizonyos szolgáltatásoktól. Ez a probléma vidéken sokkal fenyegetőbb, mint Budapesten. A szolgáltatóknak és intézményeknek az eddigi költségnövekedések szorítása mellett nem lesz forrásuk a dráguló szolgáltatás megvásárlására és számolni kell azzal, hogy bizonyos területeken egyáltalán nem is lesz kitől megvásárolni ezeket a szolgáltatásokat.

Álláspontunk szerint a KATA módosítás jelen formájában a szektorra nézve egyértelműen és döntő mértékben káros. Szükségesnek tarjuk a szabályozás újratárgyalását a szolgáltatók és intézmények érdekképviseleteinek bevonásával.

Kecskemét, 2022. július 13.

Meleg Sándor
SzMME elnök